

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel
Tel. 02/289.76.11
Fax 02/289.76.09

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

ADVIES

(A)010910-CDC-53

over

*‘het ontwerp van koninklijk besluit
betreffende de vergunningen voor de
levering van elektriciteit en de
transactievergunningen voor elektriciteit
door tussenpersonen’*

gegeven met toepassing van artikel 18 van de wet
van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de
elektriciteitsmarkt

10 september 2001

ADVIES

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) ontving op 2 augustus 2001 van de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling het verzoek bij brief, gedateerd op 2 augustus 2001, hem advies te geven over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de vergunningen voor de levering van elektriciteit en de transactievergunningen voor elektriciteit door tussenpersonen.

Rekening houdend met artikel 23, §2, laatste lid, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt waarin voorzien wordt dat de CREG in principe over een termijn van 40 dagen beschikt om advies uit te brengen, heeft de CREG alles in het werk gesteld om voornoemde termijn te respecteren.

In het eerste deel van het voorliggende advies worden een aantal algemene opmerkingen geformuleerd omtrent het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de vergunningen voor de levering van elektriciteit en de transactievergunningen voor elektriciteit door tussenpersonen. Het tweede deel bevat de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp.

Op zijn vergadering van 10 september 2001 besliste het Directiecomité van de CREG tot het uitbrengen van het hierna volgend advies dat tevens aan de Algemene Raad werd overgemaakt. Gelet op de voornoemde termijn heeft het Directiecomité besloten om het standpunt van de Algemene Raad niet af te wachten en het voorliggende advies rechtstreeks aan de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling over te maken.

////

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Het ontwerp van koninklijk besluit “betreffende de vergunningen voor de levering van elektriciteit en de transactievergunningen voor elektriciteit door tussenpersonen” (hierna : ‘ontwerp’), beoogt uitvoering te geven aan artikel 18 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna : ‘electriciteitswet’).

Artikel 18, eerste lid, van de elektriciteitswet bepaalt dat de Koning, na advies van de CREG, de leveringen van elektriciteit in België door tussenpersonen aan een procedure van vergunning of voorafgaande melding kan onderwerpen en gedragsregels kan vaststellen die van toepassing zijn op de tussenpersonen. De Koning kan met andere woorden beperkingen aanbrengen op de vrijheid van handel en nijverheid van tussenpersonen.

Artikel 18, tweede en derde lid, van de elektriciteitswet begrenzen evenwel deze bevoegdheid van de Koning door aan te geven welk soort voorwaarden Hij kan koppelen aan de vergunning en welke de aard is van de gedragsregels die Hij aan tussenpersonen kan opleggen. De lijst van voorwaarden en gedragsregels is nochtans niet limitatief, wat met zich meebrengt dat de Koning ook andere kan opleggen.

Het hoeft geen betoog dat deze bevoegdheid alsnog kan uitgevoerd worden op een wijze die de concurrentie kan bemoeilijken of beperken. Het nieuwe systeem van vergunningen kan zo worden uitgewerkt dat het potentiële tussenpersonen ontmoedigt een vergunning voor de levering aan afnemers aan te vragen. Een type-voorbeeld van een dergelijke ontmoedigende factor is het opstellen van een loodzware administratieve procedure die veel papierwerk, onderzoek en tijd vergt.

De huidige trend naar administratieve vereenvoudiging dient dan ook een leidraad te zijn bij het opstellen van het ontwerp.

Het is verkieslijk de procedure snel en eenduidig te maken en geen informatie te vereisen die niet relevant en overbodig is of die ook zou vereist worden in het kader van andere uitvoeringsbesluiten. Een voorbeeld hiervan is de informatie die gevraagd wordt van, en de eisen die gesteld worden aan de tussenpersoon in het kader van zijn verplichtingen onder het technisch reglement. Het technisch reglement bevat immers de regels en de procedures voor de aanvraag van toegang tot het transmissienet omvattende o.a. de gegevens die de netgebruikers moeten verstrekken, de antwoordtermijnen, de technische minimumeisen voor de toegang, enz.

Eveneens in het kader van deze trend naar administratieve vereenvoudiging, doch mede om de redenen weergegeven in paragraaf 10 van dit advies, is de CREG bovendien van oordeel dat het voorzien van één type vergunning voor tussenpersonen kan volstaan.

2. De onderneming van een tussenpersoon is een handelszaak, die niet instaat voor het vervoer noch de fysische aflevering van de elektriciteit. Gezien de technische verantwoordelijkheid op de transmissienetbeheerder valt, heeft de tussenpersoon weinig vat op de veiligheidsproblematiek. Daarom is het niet zinvol een vergunningsstelsel op te zetten om de technische bekwaamheid van de tussenpersonen te controleren.

De technische vereisten die toch onder de verantwoordelijkheid van de tussenpersoon vallen, zijn vermeld in het technisch reglement. De CREG zal toezicht uitoefenen op de naleving van de technische voorschriften uit het technisch reglement. De CREG pleit voor een sterke regulering inzake vervoer, doch een grote marktvrijheid qua levering.

De bekwaamheid van de tussenpersoon op het vlak van de marketing en van de financiën en/of zijn beschikking over goedkope elektriciteit zullen precies bepalen hoe competitief hij is. Daar hoeft geen overheidscontrole voor, maar moeten de marktmechanismen ten volle kunnen spelen.

Integendeel zou men geneigd zijn om aan de tussenpersonen financiële waarborgen te vragen. De CREG stelt echter vast dat de overheid in andere sectoren niet zomaar aan de handelaars het bewijs van een financiële draagkracht vereist om hen toegang te verlenen tot de markt. Bankgaranties worden in relatie met welbepaalde handelingen gevraagd, zoals bijvoorbeeld bij openbare opdrachten. De CREG is dus van mening dat het niet opportuun is de financiële gezondheid van de tussenpersonen te controleren.

In feite zullen de financiële en economische waarborgen voor de tussenpersonen door andere marktspelers gevraagd of onderzocht worden. De CREG denkt in het bijzonder aan de elektriciteitsproducenten die in eerste instantie belang hebben om hun waar aan solvabele klanten te verkopen. Men kan zich gemakkelijk inbeelden dat zelfs hun verkoopprijzen afhankelijk zullen zijn van de kredietwaardigheid van de tussenpersoon die hun elektriciteit verhandelt. Om deel te nemen aan de huidige elektriciteitsbeurzen moet overigens een financiële waarborg aangeboden worden.

Als een tussenpersoon zou falen, dan zorgt de marktdynamiek ervoor dat hij vlug door anderen vervangen wordt. De rol van de CREG bestaat erin te waken over de bevoorradingszekerheid van het land. Dit zal onder andere gebeuren door de te analyseren informatie die de CREG zal krijgen van de vergunninghouders.

Zo lijkt het de CREG bovendien onmogelijk om het respecteren door de tussenpersoon van de op hem rustende openbare dienstverplichtingen als toekenningscriterium voor een vergunning te hanteren.

Wanneer iemand een vergunning aanvraagt is hij, per definitie, nog niet begonnen met elektriciteit in België te verhandelen. Men kan hem dus niet vragen te bewijzen hoe hij de verplichtingen van een tussenpersoon naleeft. Dat zal pas mogelijk zijn wanneer hij zijn eerste contracten binnenrijft.

Uit het voorgaande besluit de CREG dat er geen pertinente criteria zijn voor de toekenning van een vergunning. Daarom stelt de CREG voor om de vergunningen automatisch op verzoek toe te kennen. De volle aandacht zal gaan naar het controleren van de lopende verplichtingen van houders van een vergunning.

In artikel 18 zegt de elektriciteitswet dat de Koning de criteria voor de toekenning van de vergunningen bepaalt, en dat deze 'inzonderheid betrekking kunnen hebben op ...'. De Koning is dus niet verplicht criteria in te voeren.

De CREG is van mening dat de minister best zijn bevoegdheid uitoefent door de vergunningen van in gebreke blijvende tussenpersonen in te trekken, liever dan gissingen te maken over de kwaliteit van een tussenpersoon die zijn activiteit nog moet opstarten.

Verder in het advies zal de CREG verwijzen naar de hier gemaakte opmerking, doch zij zal in ondergeschikte orde steeds een aantal opmerkingen formuleren in geval haar advies op dit punt niet zou gevolgd worden.

3. In het voorliggende ontwerp lijkt de vergunning te zijn gekoppeld aan de concrete leveringen en niet aan een vergunde tussenpersoon. De toekenning van de vergunning hangt immers af van zowel diensten eigen aan de tussenpersoon (zie artikel 4, tweede lid, 1° en 2° en artikel 8, 1° en 2°, van het ontwerp) als elementen betreffende de afnemer en zijn behoeften (artikel 4, derde lid en artikel 8, 3°, van het ontwerp) of de transmissienetbeheerder (artikel 4, 2° van het ontwerp). De vergunning lijkt aldus betrekking te hebben op specifieke vergunningstransacties van A tot Z (van elektriciteitsbevoorrading van de tussenpersoon, over vervoer tot levering aan een welbepaalde afnemer) in al hun aspecten (technische, financiële en contractuele). Met andere woorden een tussenpersoon krijgt de vergunning niet op grond van zijn persoonlijke inherente capaciteit (dan zou geen

bepaling voor behoud van de vergunning ten gevolge van een controlewijziging conform artikel 17 nodig zijn) en al evenmin op grond van zijn installaties en activa want dan zou artikel 16 voorzien in de automatische overdracht van de vergunning wanneer de installaties en activa worden overgedragen (cfr. overdracht van de milieuvergunning).

De vergunning is dus, in voorliggend ontwerp, geen algemene vergunning voor de uitvoering van een algemeen soort activiteiten (levering van elektriciteit) maar wel voor levering van elektriciteit conform een vooraf bepaald patroon waarin bevoorradingsbron, vervoer en afnemer bepaald zijn inclusief de contractuele voorwaarden die de tussenpersoon aan hen bindt.

Met andere woorden dit is geen stelsel van vergunde tussenpersonen, maar van vergunde leveringen.

Uit deze vaststelling volgen andere opmerkingen. De criteria voor toekenning van de vergunningen in de artikelen 4, 5 en 8 zijn zodanig verbonden aan de concrete leveringen die de tussenpersoon beoogt dat de vraag rijst wat er gebeurt wanneer :

- de tussenpersoon contracten met afnemers ziet wegvallen en bijvoorbeeld dienovereenkomstig zijn technische middelen en personeel vermindert. Omwille van de woorden 'de leveringen verzekeren' gebruikt in artikel 15, §1, 3°, van het ontwerp is het de vraag of hij dan zijn vergunning verliest. Deze bepalingen zeggen niet welke leveringen bedoeld worden; zij kunnen slaan op zowel diegene die de aanvrager aanvankelijk gepland had, als op diegene die hij nu nog uitvoert;
- de tussenpersoon meer contracten met nieuwe afnemers kan afsluiten en zijn oorspronkelijke middelen onvoldoende worden.

Indien één en ander al geen onmiddellijke invloed heeft op de vergunning, moet men constateren dat het luidens artikel 28 van het ontwerp aan de CREG zal toekomen jaarlijks een activiteitenverslag van elke tussenpersoon te onderzoeken.

In het algemeen weze opgemerkt dat :

- de regulering van de leveringen wellicht disproportioneel is indien de individuele transacties van elke levering, ook aan vrije afnemers zo gedetailleerd vergund moeten worden;

- de taak van de CREG wel bijzonder zwaar wordt indien haar controle zich moet uitstrekken tot de details van alle elektriciteitsleveringen en een evaluatie van de middelen van de tussenpersoon in relatie tot zijn verplichtingen.

Vanuit deze beschouwingen is het wenselijk de vergunning los te koppelen van concrete leveringen aan reeds gekende afnemers en te verbinden met de tussenpersoon. Het is dan de tussenpersoon die vergund is om de leveringen in België uit te voeren. Het vooropgestelde vergunningensysteem is niet onbekend in het Belgische recht.

4. Artikel 18, tweede lid, 2°, van de elektriciteitswet bepaalt dat de toekenning van een vergunning onderworpen is aan objectieve en transparante criteria die inzonderheid betrekking kunnen hebben op de openbare dienstverplichtingen inzake regelmaat en kwaliteit van elektriciteitsleveringen en inzake bevoorrading van afnemers die geen in aanmerking komende afnemers zijn.

De Koning kan derhalve de toekenning van een vergunning afhankelijk stellen van het voldoen van de openbare dienstverplichtingen.

Artikel 21 van de elektriciteitswet bepaalt dat openbare dienstverplichtingen 'bij een in ministerraad overlegd besluit, na advies van de commissie, door de Koning' kunnen worden opgelegd.

Artikel 13, 2°, van het ontwerp wekt verkeerdelijk de indruk dat het aan de Minister toekomt de openbare dienstverplichtingen vast te stellen, aangezien het bepaalt dat de vergunning – die overeenkomstig artikel 12 van het ontwerp door de Minister wordt toegekend – de na te leven openbare dienstverplichtingen bevat.

Nergens bevat artikel 21 van de elektriciteitswet een bevoegdheidsdelegatie aan de minister.

Artikel 13, 2°, van het ontwerp wekt bovendien ten onrechte de indruk dat openbare dienstverplichtingen per onderneming in de vergunning kunnen worden vastgesteld, terwijl krachtens artikel 21 van de elektriciteitswet die verplichtingen in het algemeen, bij wijze van reglementair besluit dienen te worden vastgesteld.

Indien huidig ontwerp openbare dienstverplichtingen zou wensen vast te stellen, dient het besluit in Ministerraad te worden overlegd overeenkomstig artikel 21 van de elektriciteitswet.

De CREG is evenwel van mening dat dit geenszins de bedoeling mag zijn van het huidige ontwerp, gelet op het afzonderlijk ontwerp van koninklijk besluit houdende uitvoering van artikel 21 van de elektriciteitswet dat de CREG voor advies ontving per schrijven dd. 5 april 2001 van de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling.

Het voorliggende ontwerp zal derhalve moeten verwijzen naar de openbare dienstverplichtingen vastgesteld in dit afzonderlijk besluit.

5. De Nederlandstalige versie van het ontwerp is op meerdere plaatsen een onjuiste, slordige en onvolledige vertaling van het Frans. Zo wordt onder meer in de artikelen 6, 8 en 13 van het ontwerp de term '*autorisation*' verkeerdelijk vertaald door 'leveringsvergunning'. Nu het ontwerp twee soorten vergunningen beoogt in te voeren, is het van uitermate belang om elke verwarring uit te sluiten. In artikel 15, §3, van het ontwerp wordt de term '*obligations*' ten onrechte door de woorden 'openbare dienstverplichtingen' vertaald. Het criterium neergelegd in artikel 4, eerste lid, 3°, van het ontwerp '*garantir le respect des obligations de service public prévues par la loi*' werd verkeerdelijk vertaald als 'de naleving van de openbare dienstverplichtingen, voorzien in de wet, die hem zijn toegewezen'. De tekst dient te worden aangepast zodat de rechtsonderhorige zijn toevlucht niet dient te nemen tot de Franstalige versie om het koninklijk besluit in ontwerp te kunnen verstaan.

Ook dient erop te worden gewezen dat de terminologie niet steeds overeenstemt met die van de elektriciteitswet. Bijvoorbeeld wordt in artikel 2, §2, van het ontwerp gesproken over 'directe leiding' en in artikel 2, 17° van de elektriciteitswet van 'directe lijn', terwijl in de Franse tekst steeds het woord '*ligne directe*' wordt gebruikt. De Nederlandse tekst lijkt dan ook een loutere vertaling van de Franstalige tekst te zijn zonder dat enig acht werd geslagen op de terminologie van de elektriciteitswet.

Er dient ten slotte te worden op toegezien dat de terminologie van het ontwerp in overeenstemming is met het technisch reglement.

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Hoofdstuk I : Definities

Artikel 1

6. De CREG is van mening dat het begrip ‘levering’ in artikel 1, 1°, van het ontwerp dient te worden gedefinieerd als ‘verkoop van elektriciteit aan een afnemer’. Zij verwijst daarvoor naar haar advies nr. 49.¹

In artikel 1, 2° van het ontwerp wordt in plaats van ‘ingangspunt’ beter ‘injectiepunt’ gebruikt zoals gedefinieerd in het technisch reglement :

“injectiepunt : de fysieke plaats en het spanningsniveau van een punt waar vermogen in het transmissienet wordt geïnjecteerd”.

De CREG stelt voor om het begrip “leveringspunt” te vervangen door “afnamepunt” zoals gedefinieerd in het technisch reglement :

“afnamepunt : de fysieke plaats en het spanningsniveau van een punt waar vermogen vanuit het transmissienet wordt afgenomen”.

Er dient te worden op toegezien dat de voorgestelde terminologie in het hele ontwerp wordt aangepast.

Gelet op het gebruik van de term ‘werkdag’ in het ontwerp verdient het aanbeveling de volgende definitie op te nemen : “werkdag : elke kalenderdag met uitzondering van zaterdagen, zondagen en wettelijke feestdagen”.

Hoofdstuk II : Types van vergunningen

Artikelen 2 en 3

7. De artikelen 2 en 3 van het ontwerp voorzien in twee types van vergunningen.

¹ Zie CREG, advies (A)010907-CDC-49 met betrekking tot het ontwerp van koninklijk besluit houdende uitvoering van artikel 21 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, paragraaf 20

Artikel 2 van het ontwerp handelt over de leveringsvergunning, terwijl artikel 3 van het ontwerp het heeft over een transactievergunning voor tussenpersonen.

Uit de aanhef van het ontwerp blijkt dat beide artikelen in uitvoering van artikel 18 van de elektriciteitswet werden genomen.

8. Artikel 18 van de elektriciteitswet heeft als toepassingsgebied *ratione personae* de 'tussenpersonen'.

De term 'tussenpersonen' wordt als volgt gedefinieerd in artikel 2, 15°, van de elektriciteitswet: 'elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit koopt met het oog op de doorverkoop ervan, behalve een producent of een distributeur'.

Het toepassingsgebied van artikel 3 van het ontwerp valt samen met het toepassingsgebied van artikel 18 van de elektriciteitswet. De transactievergunning is bestemd voor tussenpersonen.

Het toepassingsgebied van artikel 2 van het ontwerp komt evenwel niet overeen met voornoemd wetsartikel.

Artikel 2, §1, van het ontwerp onderwerpt immers alle leveringen van elektriciteit aan één of meerdere in België gevestigde, in aanmerking komende afnemers die verbonden zijn met het transmissienet of met een directe leiding aan de afgifte van een leveringsvergunning. Uitgesloten zijn evenwel de distributeurs die leveren binnen hun eigen distributienet en de producenten binnen de grenzen van het vermogen dat wordt gedekt door een productievergunning.

A contrario kan men hieruit afleiden dat een leveringsvergunning is vereist voor alle anderen, inzonderheid de distributeurs die leveren buiten hun distributiegebied, de producenten die leveren boven de grenzen van het vermogen dat wordt gedekt door een productievergunning en de tussenpersonen.

Welnu, het principe van de hiërarchie der rechtsnormen verhindert dat het ontwerp van toepassing is op leveringen van elektriciteit uitgevoerd door distributeurs of producenten aangezien deze per definitie geen tussenpersonen zijn in de zin van de elektriciteitswet.

Wat de distributeurs betreft, verzet de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de gewesten zich er bovendien tegen dat het ontwerp een federale vergunning vereist voor bepaalde distributeurs. Hun werkzaamheden zijn immers uitsluitend verbonden aan de netten met een spanning ≤ 70 kV, dewelke ingevolge artikel 6, §1, VII, eerste lid, a) van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen tot de gewestelijke bevoegdheid behoren.

Artikel 2 van het ontwerp dient derhalve zó te worden geherformuleerd dat het uitsluitend betrekking heeft op tussenpersonen in de zin van de elektriciteitswet, zoniet mist het elke rechtsgrond.

9. Verder stelt zich de vraag welke leveringen worden beoogd door de artikelen 2 en 3 van het ontwerp.

Artikel 3 van het ontwerp is terzake duidelijk. Het bepaalt dat de tussenpersoon die elektriciteit koopt om ze door te verkopen aan een in aanmerking komende afnemer die geen eindverbruiker is, houder moet zijn van een transactievergunning.

Niettemin is de CREG van oordeel dat artikel 3 van het ontwerp beter positief wordt uitgedrukt als volgt : “De tussenpersoon die elektriciteit koopt om ze door te verkopen aan een in aanmerking komende distributeur of andere tussenpersoon, moet houder zijn van een transactievergunning.”

Een afnemer die geen eindafnemer is, is immers volgens de definitie van ‘afnemer’ in artikel 2, 13°, van de elektriciteitswet een distributeur of een tussenpersoon.

Welke leveringen in artikel 2 van het ontwerp worden bedoeld is daarentegen minder duidelijk. Dit artikel onderwerpt de leveringen aan één of meerdere in België gevestigde, in aanmerking komende afnemers die verbonden zijn met een transmissienet of met een directe leiding, aan een leveringsvergunning.

‘Afnemer’ wordt in artikel 2, 13°, van de elektriciteitswet gedefinieerd als ‘elke eindafnemer, distributeur, of tussenpersoon’. Artikel 2 van het ontwerp lijkt derhalve niet uitsluitend betrekking te hebben op leveringen aan eindafnemers.

De CREG is in elk geval van mening dat het niet nuttig en bovendien administratief onverantwoord is tussenpersonen voor hun leveringen aan niet-eindafnemers te onderwerpen aan een transactievergunning én een leveringsvergunning.

Daarom dient artikel 2 van het ontwerp zó te worden geherformuleerd dat de leveringsvergunning enkel vereist is bij levering aan in aanmerking komende eindafnemers.

Op die manier is duidelijk dat in geval van levering aan eindafnemers de tussenpersoon een leveringsvergunning dient te bezitten, en in geval van levering aan niet-eindafnemers over een transactievergunning.

De CREG is verder van mening dat de in artikel 2, §1, van het ontwerp gebruikte woorden 'in België gevestigde afnemer' verwarring kunnen scheppen. Het determinerend criterium lijkt niet zozeer de vestiging (in de zin van 'domicilie' of 'vennootschapszetel') in België van de afnemer maar de aflevering in België te zijn.

Aangezien de woorden 'die verbonden zijn met een transmissienet of met een directe lijn' uit artikel 2, §1, van het ontwerp reeds impliceren dat er een afnamepunt in België is, kunnen de woorden 'in België gevestigde' beter weggelaten worden.

10. De CREG is van mening dat het in feite onnuttig en niet wenselijk is om twee soorten vergunningen te hebben. De toekenningsprocedure en verplichtingen voor de vergunninghouders bepaald in het ontwerp zijn reeds voor beide soorten vergunningen gelijk. Er bestaat bovendien geen enkele reden om niet dezelfde criteria te hanteren voor de toekenning van beide soorten vergunningen. De CREG adviseert overigens Hoofdstuk II met betrekking tot de toekenningscriteria in zijn geheel weg te laten (cfr. paragrafen 2, 11 en 12 van dit advies).

De CREG is derhalve van oordeel dat één soort vergunning kan volstaan.

Hoofdstuk III : Toekenningscriteria van de vergunningen

Afdeling 1 - Leveringsvergunningen

Artikel 4

11. Gelet op de algemene opmerking in paragraaf 2 van dit advies kan artikel 4 van het ontwerp volledig geschrapt worden.

Indien het besluit de criteria toch zou behouden rijst in elk geval de vraag hoe de aanvrager van een leveringsvergunning moet aantonen over voldoende middelen te beschikken om het technisch reglement na te leven overeenkomstig artikel 4, eerste lid, 2°, van het ontwerp.

Deze vereiste kan maar achteraf gecontroleerd worden. De CREG stelt daarom voor een schriftelijke verklaring van de aanvrager te eisen, waarin hij zich verbindt om het technisch reglement na te leven. De CREG zal een aanvraagformulier opstellen waarin de identiteit van de aanvrager gevraagd wordt en de tekst van de verklaring vermeld staat.

Indien de criteria toch behouden blijven in het besluit dient bovendien te worden gespecificeerd welke informatie in het kader van artikel 4, eerste lid, 1° en tweede lid, 2°, van het ontwerp wordt vereist.

De CREG stelt voor aan artikel 4, eerste lid, 1°, van het ontwerp toe te voegen dat de volgende informatie moet worden verstrekt :

- een eensluidend afschrift van de goedgekeurde jaarrekeningen van de laatste drie jaren, indien deze beschikbaar zijn, die neergelegd zijn bij de griffie van de rechtbank van koophandel en bij de balanscentrale van de Nationale Bank of van om het even welk gelijkaardig organisme in het buitenland;
- de balansen en de voor de vijf volgende jaren voorziene resultatenrekeningen

In artikel 4, tweede lid, 2°, van het ontwerp dient gepreciseerd te worden dat de aanvrager een boekhoudplan, een uitgebreid personeelsplan met organigram en een overzicht van de maatregelen die werden getroffen teneinde de confidentialiteit van de commerciële gegevens te waarborgen, dient voor te leggen.

Afdeling 2 - Transactievergunningen

Artikel 5

12. Dezelfde opmerking als in paragraaf 11 van dit advies kan hier worden herhaald. Artikel 5 van het ontwerp kan volledig geschrapt worden.

In elk geval is niet duidelijk waarom niet dezelfde criteria gelden voor beide soorten vergunningen en waarom bijvoorbeeld de criteria inzake het technisch reglement en de openbare dienstverplichtingen niet worden gesteld inzake transactievergunningen.

Indien de criteria alsook de twee types vergunningen zouden behouden blijven in het besluit, verdient het aanbeveling de artikelen 4 en 5 van het ontwerp samen te smelten tot één enkel artikel waarin de criteria voor het bekomen van zowel de leverings- als de transactievergunning worden opgenomen.

Hoofdstuk IV : Toekenningsprocedure van de vergunningen

Artikel 8

13. Het verdient aanbeveling te verduidelijken wat men bedoelt met ‘categorieën van afnemers’ zoals vermeld in artikel 8, 3°, van het ontwerp.

Artikel 8, 3°, van het ontwerp dient als volgt te worden geherformuleerd :

“de raming van de jaarlijkse hoeveelheid energie en de categorieën, dit zijn eindafnemers, distributeurs en/of tussenpersonen, die de aanvrager wenst te bevoorraden.”

Artikelen 6 - 14

14. Rekening houdend met de opmerkingen in de paragrafen 2 en 13 van dit advies, verdient het aanbeveling :

Artikel 6 : behouden

Artikel 7 : behouden

Artikel 8 : 1° : behouden

2° : schrappen

3° : vervangen zoals voorgesteld in paragraaf 13 van dit advies

4° : vervangen door : “een verklaring van de aanvrager waarin hij zich verbindt het technisch reglement en de andere verplichtingen van de vergunninghouders na te leven, inzonderheid de verplichtingen waarnaar verwezen wordt in dit besluit en de openbare dienstverplichtingen die in een afzonderlijk besluit zullen opgelegd worden”

5° : toevoegen : “de machtiging van de persoon of de personen die de aanvraag en, in het bijzonder, de verklaring sub 4° tekenen”

Artikel 9 : schrappen

Artikel 10-12 : vereenvoudigen en vervangen door : “ Binnen de tien werkdagen doet de commissie een ontvangstmelding en stuurt zij het dossier door naar de minister met haar voorstel tot afleveren van een vergunning. De minister beslist en geeft de aanvrager, de commissie en de netbeheerder per aangetekend schrijven kennis van zijn beslissing binnen de twintig werkdagen te rekenen vanaf de ontvangst van het voorstel van de commissie. Indien geen beslissing aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht binnen de twintig werkdagen na de ontvangstmelding door de commissie, moet de vergunning geacht worden toegekend te zijn.

Artikel 13 : schrappen

Artikel 14 : vervangen door : “De vergunning wordt toegekend voor een duur van vijf jaar.”

Hoofdstuk V : Intrekking en overdracht van de vergunning

15. Het lijkt logischer de procedure voor intrekking en overdracht van de vergunning te behandelen nadat de verplichtingen van de houder van een vergunning werden bepaald. Daarom adviseert de CREG hoofdstuk V te verplaatsen achter hoofdstuk VI.

Afdeling 1 – Intrekking

Artikel 15

16. De CREG is van mening dat de mogelijkheid tot intrekking van de vergunning moet worden voorzien in geval de vergunninghouder zijn verplichtingen neergelegd in hoofdstuk VI van het besluit niet voldoet.

Artikel 15, §1, van het ontwerp kan derhalve als volgt worden geherformuleerd :

“De commissie stelt de vergunninghouder in gebreke als hij zijn verplichtingen, zoals bepaald in hoofdstuk VI van dit besluit, niet naleeft.”

17. In elk geval wenst de CREG erop te wijzen dat het feit dat de houder van een vergunning een tijd inactief is, de organisatie van de markt niet stoort. De CREG ziet geen reden om hiervoor een tussenpersoon te sanctioneren. Artikel 15, §§1, 2°, en 2, 2°, van het ontwerp moet dus in elk geval geschrapt worden.

18. De Franstalige versie van artikel 15, §3, tweede lid, van het ontwerp bepaalt dat de minister de vergunning kan schorsen voor een periode van dertig werkdagen, herzien door het toevoegen van bijzondere en tijdelijke modaliteiten of definitief kan intrekken.

De CREG is evenwel van mening dat het niet wenselijk is de mogelijkheid van ‘herziening’ te weerhouden. Het is immers niet duidelijk welke modaliteiten de Minister aan de vergunning kan toevoegen. In elk geval dienen zij betrekking te hebben op de verplichtingen van de vergunninghouder. Het formuleren van modaliteiten op deze verplichtingen kan aanleiding geven tot willekeur, zijnde het versterken of afzwakken van bepaalde verplichtingen ten aanzien van een vergunninghouder.

19. De CREG is van mening dat rekening dient te worden gehouden met de Franstalige versie van artikel 15, §3, eerste lid, van het ontwerp aangezien deze van betere kwaliteit is. Zoals reeds werd opgemerkt in paragraaf 5 van dit advies, is in de Franstalige versie sprake van ‘alle verplichtingen’, daar waar de Nederlandstalige versie het slechts heeft over de ‘openbare dienstverplichtingen’.

20. Indien de toekenningsprocedure vereenvoudigd wordt overeenkomstig paragraaf 14 van dit advies, is het vanzelfsprekend dat artikel 15, §5, van het ontwerp geschrapt dient te worden.

Afdeling 2 – Overdracht van de vergunning en controlewijziging

Artikelen 16 en 17

21. Artikel 16 van het ontwerp stelt dat voor de overdracht van een vergunning dezelfde procedure als de aanvraagprocedure van hoofdstuk IV moet gevolgd worden. Vraag is of het dan uiteindelijk niet over een nieuwe vergunning gaat in plaats van een overgedragen vergunning, zodat moet besloten worden dat de overdracht van een vergunning niet mogelijk is.

Een tussenpersoon die al een vergunning samen met bepaalde activa en passiva van een andere tussenpersoon (bv. diens contracten met producenten of niet-afnemers) wil overnemen, zal een volledig nieuwe vergunning moeten aanvragen. Deze oplossing is logisch in het licht van de opmerkingen in paragraaf 3 van dit advies volgens welke het verkieslijk is de vergunning te verbinden met de inherente capaciteit van de tussenpersoon.

Iemand die een bestaande tussenpersoon koopt, verwerft automatisch de vergunning. De wijziging in het aandeelhouderschap verandert niets aan de geldigheid van de vergunning.

Indien daarentegen iemand de activa en passiva van een vergunning overneemt, zonder eigenaar te worden van de maatschappij als dusdanig, dan kan hij de bestaande vergunning niet verwerven. Deze vergunning is immers gebonden aan de tussenpersoon als rechtspersoon van de aanvrager en op zich niet-verhandelbaar.

22. Gelet op de optie om de vergunning te binden aan de tussenpersoon zelf, zijn de vereisten inzake het mogelijk behoud van de vergunning na controlewijziging hier te streng. Bovendien, ook in geval van controlewijziging wordt aan de “overnemer” opgelegd de procedures zoals beschreven in hoofdstuk IV te volgen wat de facto neerkomt op het aanvragen van een nieuwe vergunning. Gelet op het feit dat het aandeelhouderschap van een onderneming geen toekenningscriterium is voor de vergunning, dient geen nieuwe vergunning te worden aangevraagd bij controlewijziging. In zover de controlewijziging een impact heeft op de informatie die de vergunninghouder jaarlijks moet overmaken aan de

CREG (zie artikel 28 van het ontwerp), heeft de CREG de mogelijkheid in te grijpen indien nodig.

De CREG acht het dus aangewezen de artikelen 16 en 17 te vervangen door de volgende bepaling:

“De vergunningen zijn gebonden aan de tussenpersoon en niet-verhandelbaar. Ze blijven gelden bij controlewijziging in het aandeelhouderschap van de houder. Zij kunnen niet naar een andere maatschappij worden overgedragen.”

Hoofdstuk VI : Verplichtingen van de vergunninghouders

Afdeling 1 – Algemene bepalingen

Artikelen 18 tot 20

23. Er moet op gewezen worden dat, omwille van de formuleringen ‘alle beschikkingen’ en ‘de nodige maatregelen’ vervat in respectievelijk de artikelen 19 en 20 van het ontwerp, de verplichting van de vergunninghouder een middelverbintenis is. M.a.w. de sanctie van verlies van vergunning geldt pas als bewezen wordt dat hij niet de nodige middelen heeft ingezet (bv. om de met de afnemer gecontracteerde hoeveelheid energie ter beschikking te stellen van de netbeheerder) en niet zodra het resultaat (in hetzelfde voorbeeld, het ter beschikking stellen van de netbeheerder) niet is gerealiseerd. De bewijslast dat de vergunninghouder in gebreke is ligt dan hoofdzakelijk bij de CREG. De toevoeging van deze twee artikelen aan het ontwerp heeft als gevolg dat de plichten van de vergunninghouders gerelativeerd worden. Dit is wellicht het omgekeerde van wat bedoeld was. Er moet sprake zijn van een resultaatsverbintenis.

24. Artikel 19 bepaalt dat de vergunninghouder zijn leveringscontract moet naleven. Dit lijkt overbodig want alle contracten moeten nageleefd worden. Hiervoor verwijst de CREG naar het contractenrecht. Artikel 19 kan dus geschrapt worden.

25. Rekening houdend met wat onder paragraaf 16 van dit advies werd uiteengezet, acht de CREG het aangewezen om in het eerste artikel van dit hoofdstuk een opsomming van de

verplichtingen te geven. De artikelen 18-20 zouden als volgt moeten worden geherformuleerd :

“De houder van een vergunning is verplicht :

1° het technisch reglement na te leven;

2° zijn financiële verplichtingen na te leven ten opzichte van zijn producent, distributeur, tussenpersoon of afnemer, alsook van de netbeheerder en de overheden;

3° de openbare dienstverplichtingen na te leven;

4° over voldoende personeel te beschikken met de nodige ervaring op het vlak van de levering van elektriciteit;

5° over een beheersstructuur te beschikken alsook een administratieve en boekhoudkundige organisatie, aangepast aan de activiteiten die hij gaat uitoefenen;

6° een jaarlijks verslag bij de commissie in te dienen, onverminderd de verplichting om bijkomende informatie te verschaffen op vraag van de commissie.

Afdeling 2 – Onderbreking van de leveringen

Artikelen 21 en 22

26. De CREG is van mening dat deze afdeling in zijn geheel mag geschrapt worden, aangezien alle verplichtingen aangaande onderbrekingen geregeld worden in de openbare dienstverplichtingen, het technisch reglement en de contracten.

Indien de artikelen 21 en 22 van het ontwerp behouden blijven, dient in artikel 21 te worden voorzien dat ook de netbeheerder dient geïnformeerd te worden. In artikel 22 moeten de woorden ‘ongeval in’ te worden vervangen door de woorden ‘een incident op’.

Afdeling 3 – Het leveringscontract

Artikelen 23 en 24

27. De artikelen 23 en 24 van het ontwerp gaan er blijkbaar van uit dat, ter bescherming van de afnemers, de vergunninghouder verplicht moet worden contracten te sluiten met zijn

afnemers waarin minimum een aantal elementen moeten zijn opgenomen. De CREG acht het niet opportuun zulke bepalingen in onderhavig besluit op te nemen.

Het sleutelstuk voor een correcte werking van de elektriciteitsmarkt is de toegang tot het transmissienet. Voor dat aspect is een diepgaande regulering nodig. De relaties tussen tussenpersonen en hun klanten behoeven in principe niet méér regelgeving dan in andere sectoren.

Mocht de overheid toch een bescherming willen invoeren, dan kan dat beter onder de vorm van openbare dienstverplichtingen opgelegd worden, of via de wetgeving ter bescherming van de verbruikers.

Artikel 25

28. De bepaling van artikel 25 van het ontwerp moet aan de vrijheid van de contracterende partijen overgelaten worden. De CREG is overigens niet bevoegd om zulke afspraken te controleren. Dit artikel kan dus best geschrapt worden.

Afdeling 4 – Informatie

Artikel 26

29. De bepaling van artikel 26 van het ontwerp moet aan de vrijheid van de contracterende partijen overgelaten worden. De CREG is overigens niet bevoegd dergelijke afspraken te controleren. Het artikel wordt best geschrapt.

Artikelen 28 en 29

30. Artikel 28 van het ontwerp bepaalt welke informatie jaarlijks aan de CREG moet overgemaakt worden. De uiterste datum van indiening van deze informatie moet aangeduid worden. Gelet op de verplichting van de CREG, opgelegd in artikel 23, §3, van de elektriciteitswet, om elk jaar vóór 1 april een verslag over de evolutie van de elektriciteitsmarkt op te stellen, moet de datum van 15 februari in het eerste lid opgelegd worden.

Om de informatieverplichtingen voor de tussenpersoon te vereenvoudigen, lijkt het wenselijk de procedures voorzien in artikelen 28 en 29 van het ontwerp samen te voegen. In de mate

dat de gegevens die de tussenpersoon moet overmaken voor het activiteitenverslag van de CREG overlappen met de gegevens die de minister aan de internationale organisaties moet ter beschikking stellen, kan afgesproken worden dat het aan de CREG zal zijn om de minister de nodige administratieve gegevens over de tussenpersonen te bezorgen.

31. Bovendien moeten in artikel 28 van het ontwerp de volgende drie leden worden toegevoegd :

“Voor wat de hoeveelheden elektrische energie betreft moet het activiteitenverslag onderscheid maken tussen de leveringscontracten met een duur van 1 dag of minder, met een duur van meer dan 1 dag tot en met 1 maand, met een duur van meer dan 1 maand tot en met een jaar en met een duur van meer dan 1 jaar.

Elk blad van dit verslag aan de commissie moet door een wettelijke vertegenwoordiger van de vergunninghouder geparafeerd worden. De tussenpersoon duidt aan welke delen van dit verslag hij als vertrouwelijk beschouwt.

Op aanvraag van de commissie zal de tussenpersoon deze informatie totaal of gedeeltelijk voor tussentijdse perioden verstrekken.”

Hoofdstuk VII : Strafbepalingen

Artikel 30

32. Artikel 30, §2, van de elektriciteitswet machtigt de Koning om strafsancties te bepalen voor inbreuken op de bepalingen van de uitvoeringsbesluiten van de elektriciteitswet. Deze sancties mogen een gevangenisstraf van 6 maand en een geldboete van 20.000 BEF niet te boven gaan.

Artikel 30 van het ontwerp vindt zijn rechtsgrond in voormeld wetsartikel. Het kan behouden blijven, op voorwaarde dat laatstgenoemd wetsartikel wordt vermeld in de aanhef van het ontwerp.

Hoofdstuk VII : Slot- en overgangsbepalingen

33. Dit hoofdstuk dient een artikel te bevatten dat bepaalt dat de vergunninghouder, in afwachting van de inwerkingtreding van het technisch reglement, de bestaande reglementen en bepalingen inzake het beheer van het transmissienet en de toegang ertoe, zoals toegepast door de beheerder die daadwerkelijk is belast met het transmissienet, moet naleven.

////

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas :

Thomas LEKANE
Directeur

Christine VANDERVEEREN
Voorzitter